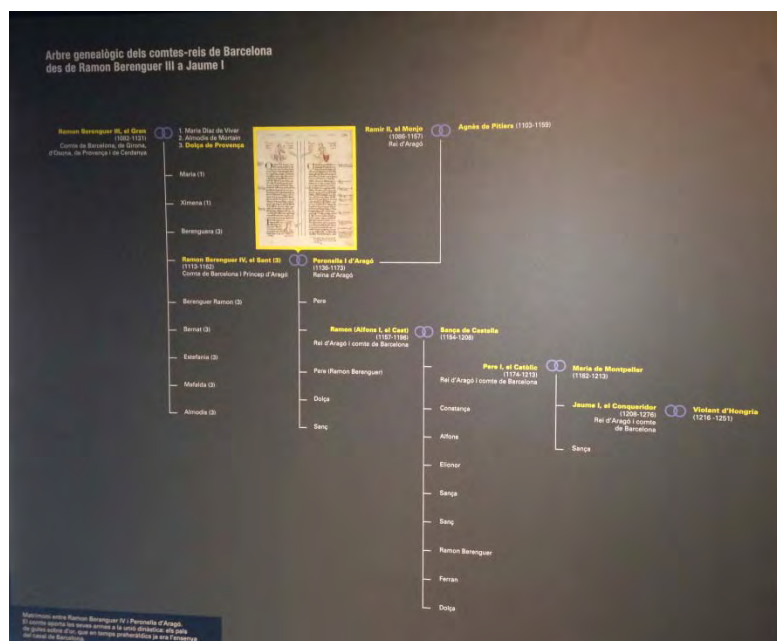
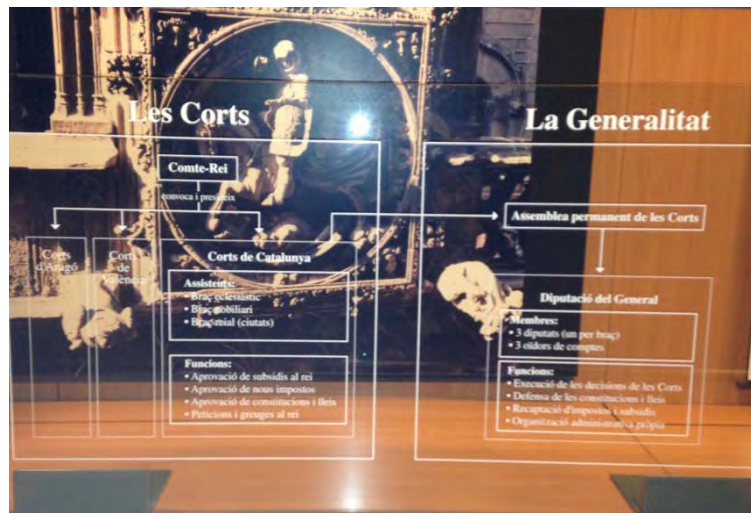

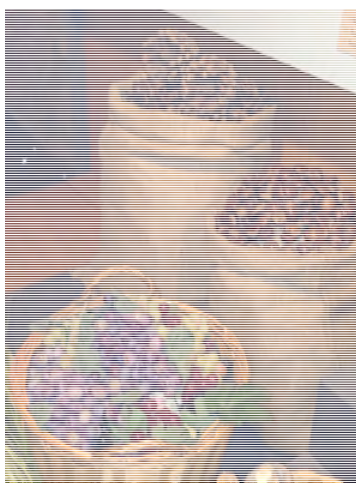
Treball, pacte i pau: Repercussions de la Història Econòmica Medieval de la Corona d'Aragó en la identitat catalana

Curs 2014-2015

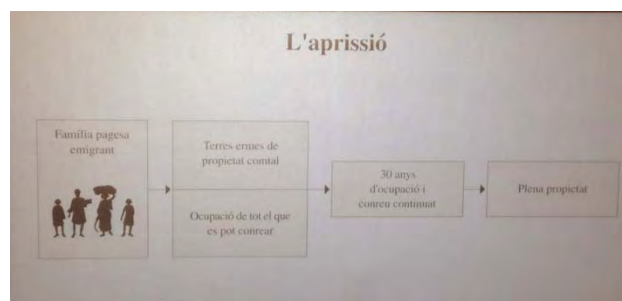
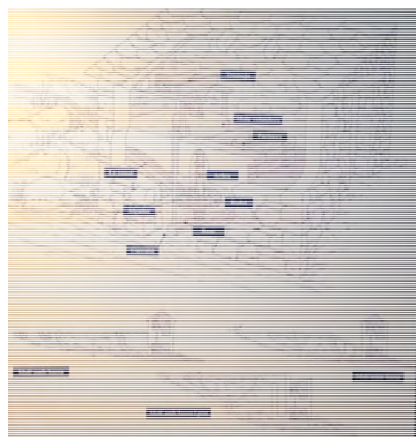

Treball, pacte i pau: Repercussions de la Història Econòmica Medieval de la Corona d'Aragó en la identitat catalana

Curs 2014-2015

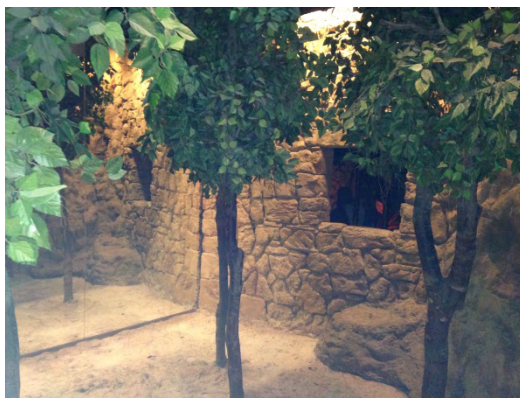

Treball, pacte i pau: Repercussions de la Història Econòmica Medieval de la Corona d'Aragó en la identitat catalana

Curs 2014-2015

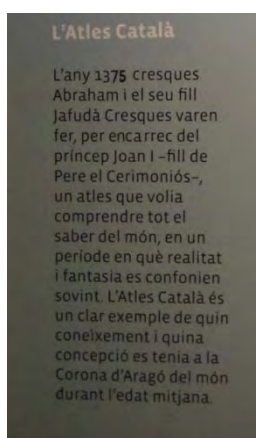

Hec sunt querimonias quas abent homines de Fontis Rubeo de Berengario de Bloda et de suo castro.
...
Et prestant nobis ad illorum amicis sicut captivis et tollent nostros asinos et occidunt et vendunt et neficiunt et faciunt hoc in die Natalis Domini et in Pasca et in diebus sollempnis et ferialis similiter
...
Et pilat nobis barbas et flagellat nobis turpe et non nobis manducare neque bibere a nobis ne ad asinos.
...
Et desonorant nobis nos et nostras uxores et illius bagases vadent per ortos et arrencant nobis nostros espinas.

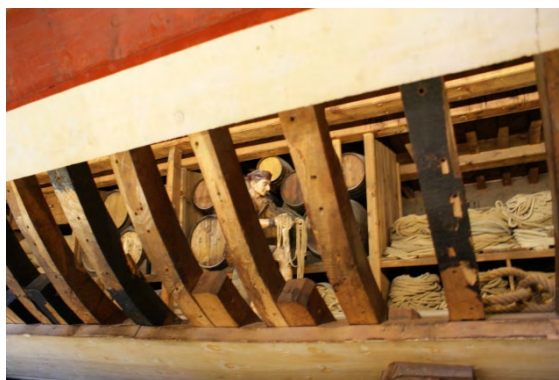

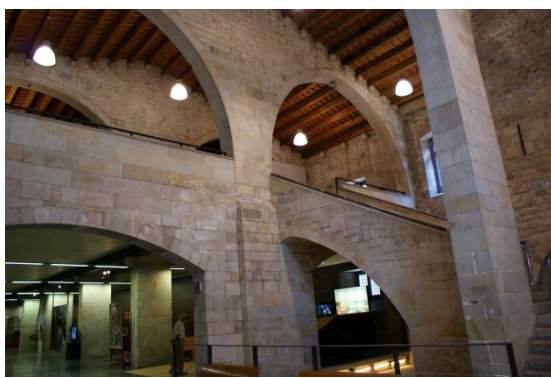

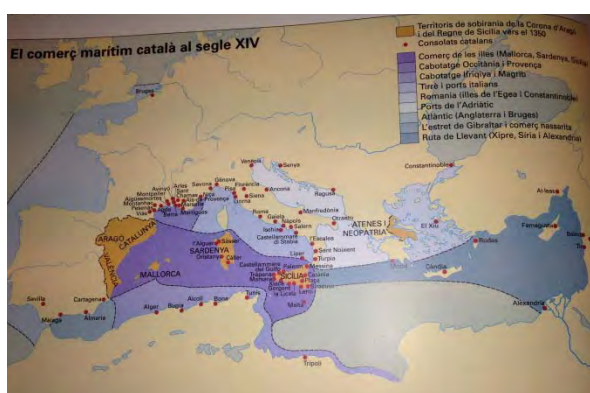

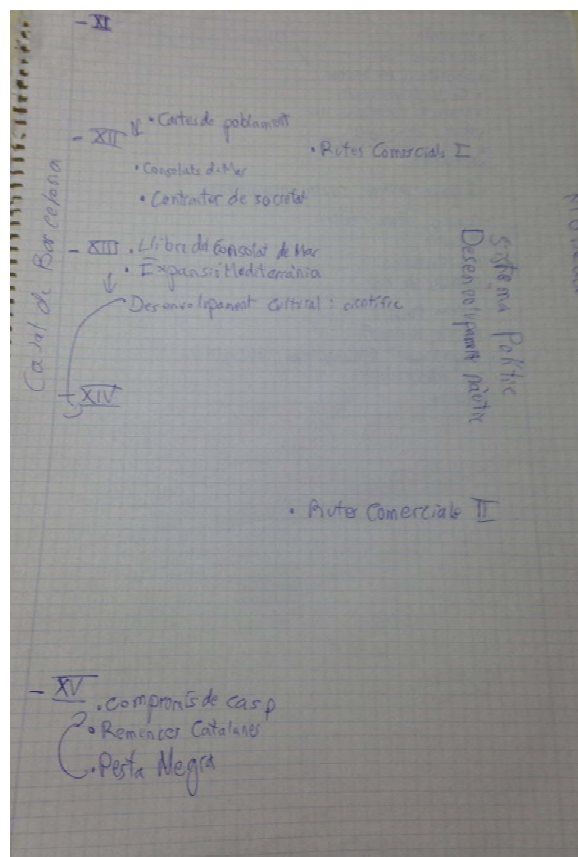
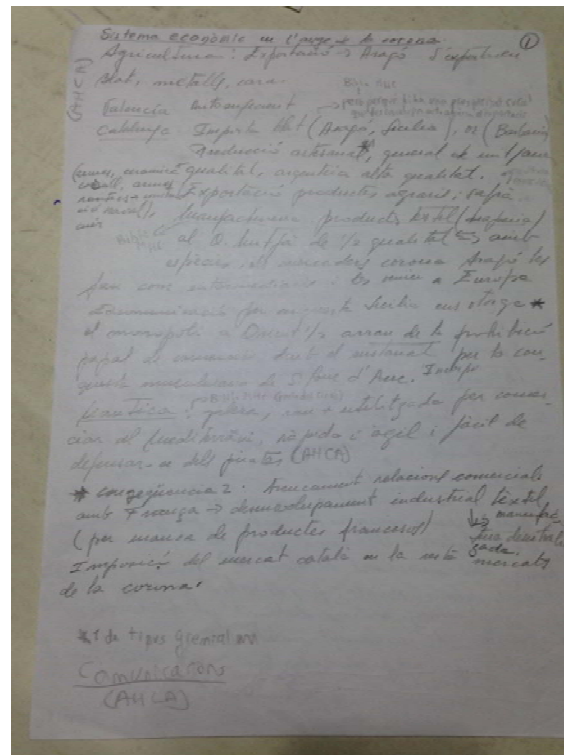

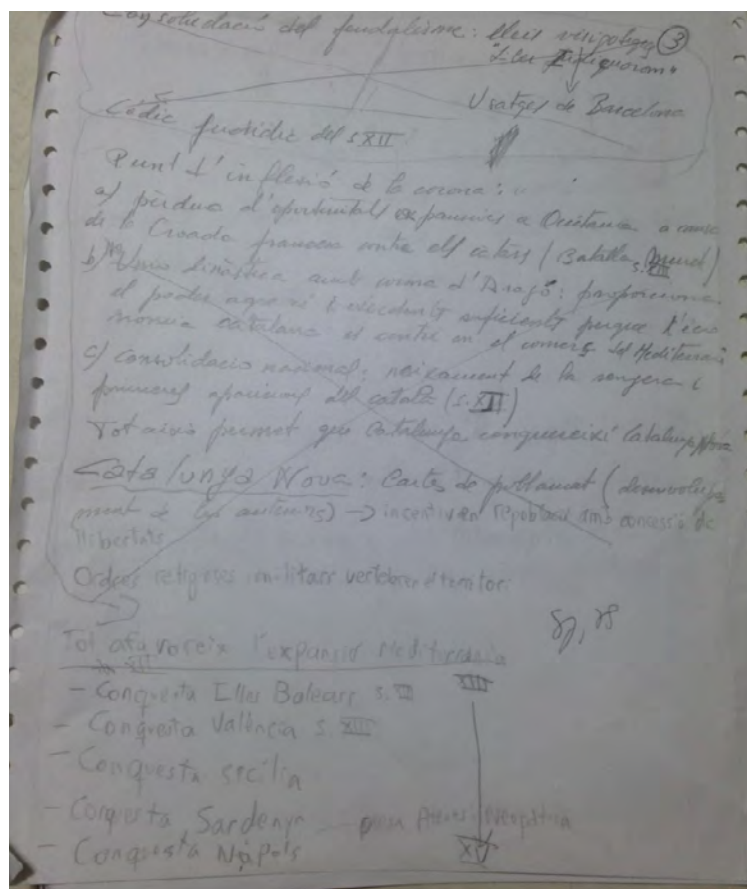

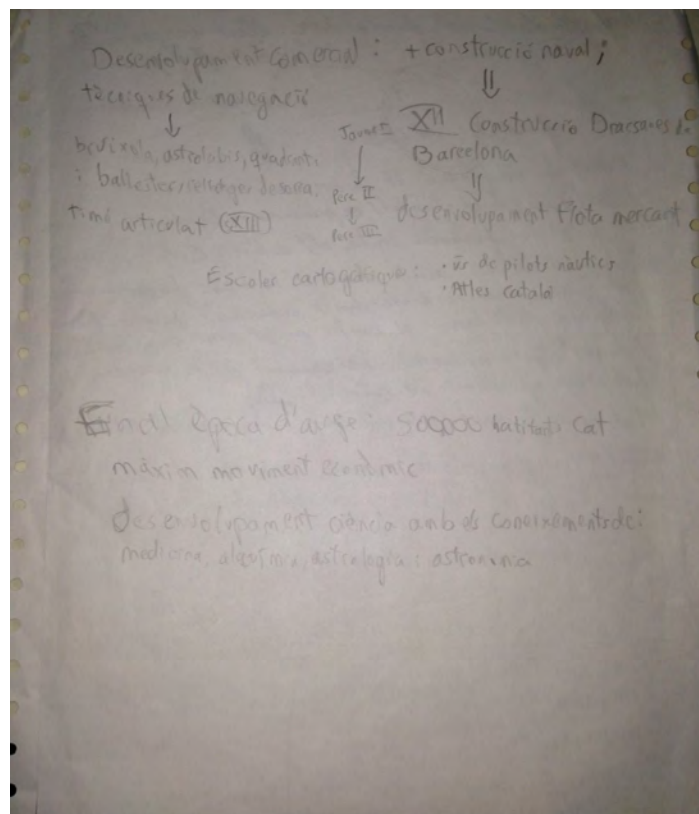
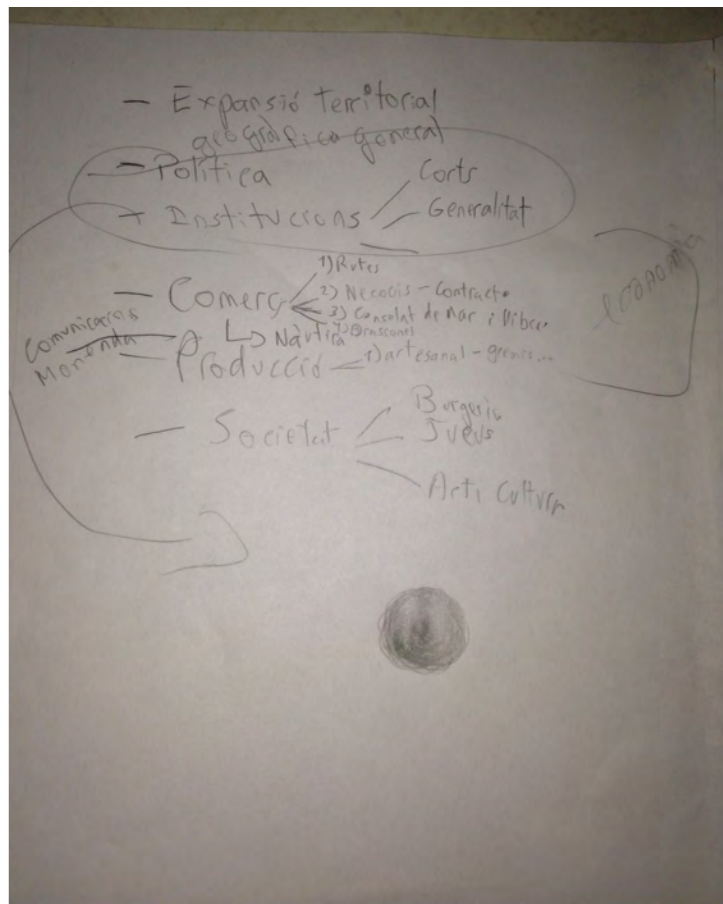
Esquema part teòrica

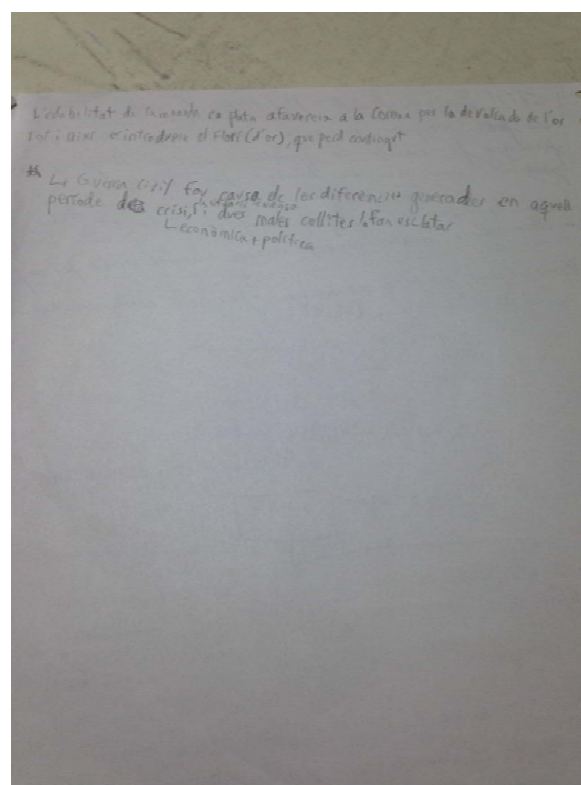
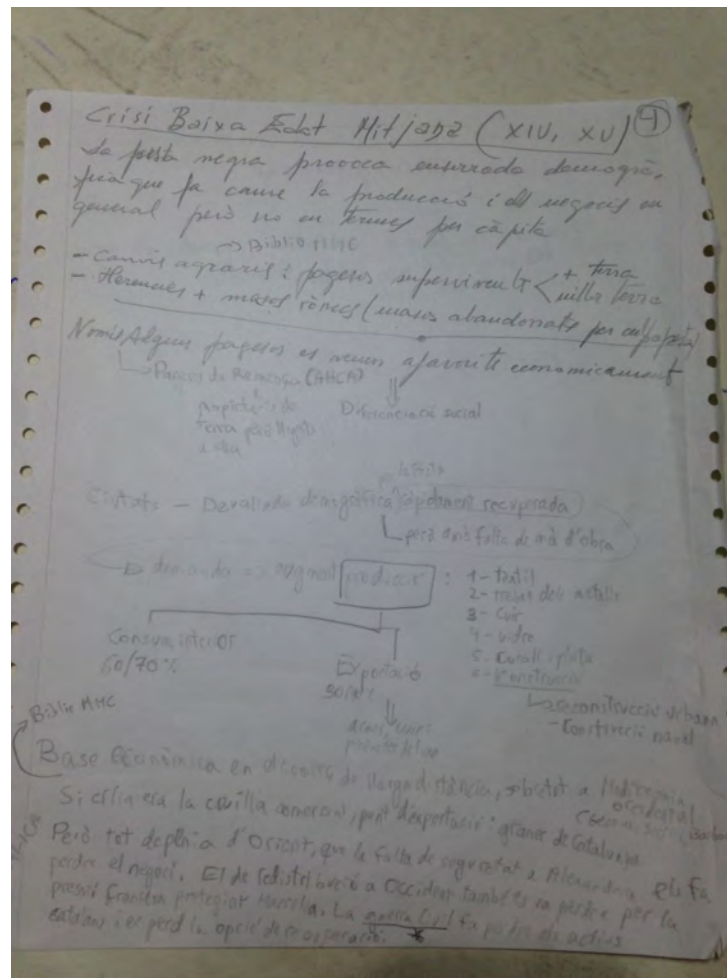

Moneda Catalana (2.1)
 Indústria mercantil → era necessitat de capital
 Activitat rendible i enriquida (ric) ← segueix canviat capont
 (AHCA)
Burguesia Tota aquesta activitat econòmica a guanya la burgesia; classe social (moderna dels nobles)
 q. impulsa el desenvolupament territorial, polític i econòmic de la corona (conquistes, pactes i constitucions catalanes i Consolat de Mar)
 ↓
Sistema polític: Monarquia constitucional de caràcter pactista, entesa com a pacte (s. XIII) es reunix un cap a l'any
 el pacte → consens i unitat; aristocràtic + popular / el rei
 Consell Reial: Inst. Executiva de les Corts
 Consells municipals: organitzen serveis públics de viles i ciutats
 ↳ Consell de Cent (Corts): Més major, mitjana i menor
 A degut a la limitació del poder reial és obligat pactar amb els representants de la societat
Sistema polític Corona d'Aragó
 Confederació de regnes independents: Principat de Catalunya, Comtat de Rosselló i Cerdanya, el Regne d'Aragó, i el Regne de València
 ↳ Regne de Mallorca quan va tornar a la línia reial
 Aquesta Rei governa els regnes respectant llurs drets i privilegis de cada

* Llibre del Consolat de Mar i Consolats de Mar (2.2)
 Llibre MHC
 (AHCA)
 3, 7, 8

Entrevista Manuel Cuyàs

T'explicaré un conte. A veure. Es va saber divendres que una editorial que es diu Moll, de Mallorca, l'editorial Moll de Mallorca, ha tancat, després de vuitanta anys. Aquesta editorial va ser fundada per en Francesc de Borja Moll, que és l'autor juntament amb l'Alcober, del Diccionari Alcober-Moll, o Diccionari Català-Valencià-Balear famosíssim, importantíssim, perquè és un diccionari català que.. estudia... és a dir, aquests autors es van enfrontar amb en Fabra, perquè van dir que alhora de fer el seu diccionari havia tingut massa en compte el català oriental, o sigui el català que es parla a Barcelona, Maresme, Girona... i no havia tingut en compte el català que es parla a Lleida, les paraules, etc... a València i a Mallorca. Llavors aquests senyors varen fer un diccionari que en realitat és complementari al d'en Fabra, no es donen bufetades sinó que és complementari. És un diccionari amb molts volums que és una meravella perquè hi ha poques llengües que tinguin un diccionari d'aquesta manera que t'expliqui totes les paraules tal com es diuen o es parlen que siguin pròpies de cada lloc del territori on es parla el català. Això t'indica primer de tot la riquesa d'aquesta llengua. Llavors en Moll a més a més del diccionari va fundar l'editorial que ha tancat avui perquè ell va dir que ell ja podia anar fent diccionaris però necessitaria que la gent llegís el català. Llavors va crear una editorial per publicar llibres en català. Aquesta editorial ara ha entrat en crisi i ara ha plegat, però bé és igual això ara. A més tenia seu a Palma de Mallorca l'editorial. També n'hi ha d'altres a Mallorca d'editorials així que ja s'anirà fent ara és igual. Aquesta editorial tenia diferents col·leccions i hi ha una col·lecció que fa uns llibres molt petits com aquest d'aquí (mostra un llibre de la seva estanteria). Aquest llibre de l'Alexandre Cirici Pellicer, que es diu "L'arquitectura catalana". Dins també hi ha uns petits dibuixos molt senzills. Aquest llibre és importantíssim perquè en Cirici que era un historiador de l'art (també és mort, que havia estat professor meu de la universitat), en aquest llibre d'arquitectura catalana que sembla tant petit i que ni hi digui res és un llibre fonamental i extraordinari. I ara t'explicaré perquè. En Cirici demostra, i ara entrem a dins de la teva època, a l'època del gòtic català, amb Santa Maria del Mar, la Catedral de Barcelona, la Catedral de Girona, el gòtic català, tant com la Catedral de València o la de Palma de Mallorca, la Catedral de Sicília, la Catedral de Nàpols, que són territoris que formaven part de la mateixa corona que la del territori català, tot aquest gòtic, el català i dels països catalans, no solament és diferent del gòtic europeu, sinó que el contradiu. O sigui, és el contrari. Si compares Santa Maria del Mar (exemple més clar del gòtic català) amb la Notre Damme de París veus que les dues són gòtiques, però no tenen res a veure una amb l'altre. Es

contradiuen. Això vol dir que, per exemple, en la Notre Damme de París hi ha tot el gòtic francès i alemany i italià, menys de Nàpols, hi han unes torres, hi han els arquitraus que sostenen l'església. Doncs a Santa Maria del Mar és el revés, les torres i els arquitraus estan dintre, i serveixen d'altars laterals. En comptes d'estar a fora i fer aquells ponts, això a Santa Maria del Mar no ho té, és compacte, és gòtic perquè té les punxes i totes les seves característiques, però és contrari, al revés de la resta del gòtic europeu i del que també es va fer a Castella. En Cirici estudia, que en l'arquitectura catalana, és una arquitectura... que per exemple la mateixa Santa Maria del Mar si tu la mires de fora, té moltes cornises horitzontals, que és com les ratlles rectes, que fan sensació de baixet, la horitzontalitat acostuma a fer veure les coses més baixes del que són. Llavors quan hi entres és el contrari, tot va enlaire. I llavors això, en Cirici, en treu el caràcter singular català. O sigui, el català, és una persona que s'amaga, que fa veure que per fora és una cosa, però que per dins n'és tota una altra, aprofita molt els espais, que entra a dins de l'avarícia etcètera, etcètera, que ara no ve a compte, aprofita les torres, els arquitraus i tots els espais per fer capelles laterals en comptes del gòtic francès que els posa fora i no serveixen per res. També és una arquitectura de grans espais, la Catedral de Girona, que no té cap columna i és un gran espai, que ell ho relaciona amb la sala de les masies, que és la gran sala d'entrada i principals que no té columnes i destorbs, que ell ho relaciona també amb els envelats, que imagino que no deus saber que és. Els envelats (que això ja ha passat de moda), eren unes tendes que es muntaven a les festes majors dels pobles per ballar-hi, era una carpa, unes veles amb faldons, i allà la gent hi feien teatre i la gent ballava. Existeix un altre tipus d'envelat que és el circ. El circ, és un envelat, el que passa és que en el circ, les columnes les té a dins, és a dir, hi han uns pals, que pugen i pugen, i a llavors d'aquí hi penja la vela. En canvi, en el envelat català és exactament al revés. Planten uns pals al voltant, es posen unes catenàries o antenes i d'allà se sustenta la vela del envelat. D'aquesta manera a dins no hi ha cap columna. Tot és llis, tot és pla.

Llavors, un altre exemple, el barroc. Com que parlem de Països Catalans i no de català resulta que el barroc, que és una reacció en contra del Renaixement, nascut degut al Concili de Trent, una cosa tortuosa, fosca i tot això, si tu mires el barroc valencià és tot diferent. El barroc valencià és una cosa alegre, mediterrània, amb alegria...

Què vull dir amb això. Vull dir que els catalans som singulars. Ei, com els castellans són singulars, els francesos són singulars i els anglesos són singulars. Però vull dir que nosaltres som un poble singular. Això ho lligo amb l'Editorial Moll que tanca. És un poble que tenim un idioma propi riquíssim, i, això ho va publicar l'editorial i m'ho he fet lligar, i a més a més, tenim una manera de veure el món, de fer les cases, de protegir-nos, de tot, diferent, en aquesta època que tu estudies, a tots els altres. Per tant quan tu parles de la identitat catalana especial, singular, diferenciada dels altres ve d'aquesta època i de molt més enllà. O sigui, nosaltres ens hem creat una llengua pròpia, tenim una cultura pròpia, tenim una manera de viure pròpia, tenim una manera de fer culte pròpia, tenim una manera de ballar pròpia, en la que estem mirant cap a dins de la rotllana, som introspectius, mirem cap a dintre. Escolta'm, no sé si has estat mai al Palau del Tinell de Barcelona, que té aquells arcs que se'n diuen diafragma, que serveixen per aguantar molt bé el sostre sense cap columna, no hi ha cap columna allà, i és un gran espai obert, un saló molt gran. A més el cas és que el Palau del Tinell té una porta petita, llavors tens unes escales...i tot això i bum!, tens la sorpresa del saló. Sempre hi ha una sorpresa. A Santa Maria del Mar penses: Bueno això serà una cosa baixeta i de sobte et dones conta de que és molt alta perquè les línies horitzontals de fora tan fet una sensació que les línies verticals de dintre et desmenteixen. Veus la Catedral de Girona i penses: Això serà ple de columnes... Doncs no, no hi ha ni una. És una sola nau, que sembla petitet i en realitat és grandios i tot això. I aquesta manera és una manera de ser, és una manera de personalitat. I per tant quan ens diuen que tenim una història comuna... nosaltres no tenim cap història comuna amb Espanya o ves a saber què. O que Espanya té vuit-cents o cinc-cents anys d'història. No no, et diran que si però no és així. Existeix un territori, que va fer unes coses, olt diferenciades de les coses que varen fer els altres territoris de la resta d'Espanya, de França i d'Itàlia, de la mateixa manera que Espanya (Castella) fa coses diferents que de la Corona d'Aragó, d'Itàlia i de França. No dic que uns siguin millors que uns altres, sinó que nosaltres tenim una característica. I ja està. Que els estrangers quan veuen Santa Maria del Mar per fora diuen: Oh! Quina decepció! Això és el gòtic català? Clar ells venen de les grans catedrals europees i llavors veuen aquesta cosa més tancada, gairebé sense finestres i llavors entres i trobes tota la magnificència. Jo amb això només et vull dir, que tu parlaves de l'identitat... que la identitat ja està creada des de fa molts anys. I ja està. No sé que més vols que t'expliqui.

També hi ha aquesta mica de pudor, el pudor, la cosa enclaustrada, de tancar-se a dins, de no mostrar-nos gaire, i de timidesa, un pudor, un no acabar-nos de mostrar però llavors quan algú entra a dins de nosaltres mateixos troba una persona agradable...

Clar, vivim en un país petit, hem hagut de fer l'aprofitament de l'espai, que les catedrals de les que hem parlat són el gran invent del gòtic català. És a dir, perquè fer les agulles i les torres a fora, amb uns arquiteus que aguanten l'església quan tot això es pot posar a dins. Els arquiteus aguantaran la nau central i això farà de naus laterals. És l'invent del segle. Va ser un gran invent però alhora respon a la manera de ser dels catalans, i això és la identitat catalana. De l'època que estàs estudiant, i amb el romànic és el mateix.

Clar, això també té els seus inconvenients, perquè de tant aprofitar l'espai fem aquestes construccions modernes amb quatre metres quadrats alçat, alçat, alçat que dius: Bé, tampoc no hi ha per tant. Però això ja és especulació.

Sobre el tema de la cultura del treball i de l'esforç, com que som un país molt petit, molt baquetejat, i molt castigat, hem hagut de basar-nos en la cultura dl treball. Tu pensa, que durant anys i anys, i segles, i fins aquest segle, quan tu anaves cap a Lleida, passat el port de la Panadella, a les Planes de la Segarra i de l'Urgell i del Sagrà i totes aquestes grans planes de Lleida, tot això, fins fa poquíssim, que es va fer el canal Segarra-Garrigues, era un erm, gairebé amb malària i mosques per tot arreu, que no hi anava ningú. Si anaven a la ciutat de Lleida era perquè allà era una ciutat de frontera cap a l'Aragó però tot lo altre era zero i misèria. I a base de l'esforç i del treball i de tot això es va poder treure rendiment de la terra.

A més a més que com que des de fa temps que no tenim poder polític hem hagut de suplantar-ho amb el poder econòmic. Llavor la gent amb la falta del poder polític es va organitzar en orfeons ateneus...

Entrevista Jordi Bilbeny

Les fonts s'han de tractar amb cura. Per molt que en un llibre digui una cosa no vol dir que sigui veritat, trobaràs molts que segurament es contradiran. Aquí a Catalunya s'experimenta un creixement brutal des del segle X fins a segona meitat del XVI, l'estancament és fins a finals del XVI. El que passa és que els llibres manipulats han fet creure a gent amb poca capacitat crítica i d'anàlisi que la Pesta Negra ho va paralitzar tot a la Corona d'Aragó. La Pesta Negra va afectar a tots els països d'Europa, què va passar, només ens va afectar a nosaltres? I curiosament va afectar la llengua dels llibres la Pesta Negra? Perquè aquí a partir d'un moment ningú escriu en català. A partir d'un moment, els catalans desapareixem de la Història. Però en canvi veus que tots els occitans emigren a Catalunya. Que no hi havia decadència a Catalunya? I què venen a fer els turcs a saquejar les costes catalanes si estàvem en decadència? (...)

Com és que hi ha el Gran regres econòmic del 1433 i diuen en el Mediterrani. És que el Mediterrani ja hi havia comerç. On va tot aquest comerç? A més a més, les drassanes, són de la segona meitat del segle XVI, i no saben perquè. La major part dels historiadors estan incapacitats per pensar què va passar realment. Perquè la història no és una informació que te la passen perquè la repeteixis cegament, sinó per ponderar el que t'han ensenyat amb la nova informació que va sortint. (...)

Jo el que vull que et quedi clar és que hem de revisar els textos, aquests estan passat per la mà de la censura i no podem clarificar què és el que va passar exactament. (...)

Hem de ser crític, no podem creure'ns les fonts perquè simplement ens ho hagin dit, encara que sigui algú molt important. La informació ens fa lliures. Has de veure com analitzar les fonts per no quedar atrapat en la ratera del poder. Aquest treball t'ha de servir per diluir l'ego i que puguis en un futur saber raonar per tu mateix sense la influència del poder, la irracionalitat....